

لز و همیک جهش تبلیغاتی

آیا برای هر موضوع ساده و بدون اهمیتی تشکیلات لازم است ولی برای تبلیغات ، که بزرگترین عامل مؤثر در روح بشر ، و تعیین کننده ساخت اجتماعات بشری است ، تشکیلات لازم نیست ؟

از وظایف قطعی دولت یکی کنترل کردن مواد غذایی اجتماع است. آیا از وظایف قطعی روحانیت یکی هم این نیست که شدیداً غذای روحی مردم را که بعنوان تبلیغات مذهبی در سراسر کشود در معرض افکار مسلمین قرار می گیرد کنترل نماید .

و آیا هر کس میتواند و شایسته است که عهد دارد وظيفة تبلیغ باشد و آیا برای پیشرفت اسلام ، تنها حق بودن خود مطلب کافی است ، قطعاً نه - و مادر این مقاله تا آنجا که فرصت اجازه می دهد در اطراف لزوم تشکیل یک سازمان بزرگ تبلیغی بحث نموده و پیشنهاد خود را در این زمینه بیان می داریم

محمد رضا صالحی گرهانی

اجازه دهید بحث خود را از یک داستان تاریخی شروع کنیم .
لشکر اسلام تحت فرماندهی عالی پیغمبر، برای دفاع از مدینه و برای درهم کوبیدن سپاه چند هزار نفری قریش که بعزم انهدام قطعی اسلام را

مدینه را در پیش گرفته بودند، از شهر خارج شد، پیغمبر با واقع بینی خاصی که حاکی از تبعیر او در امور نظامی بود، لشکر را مرتب نمود، باین ترتیب که: کوه احمد پشت سرو کوه ذوعینین طرف چپ و مدینه روبروی لشکر اسلام قرار گرفت. چشمان تیز بن محمد ﷺ همه چیز را با نشان می داد، و هوش سرشارش، هر حادثه احتمالی را قبل از پیش بینی نموده و طرح پیش گیری آنرا نیز میریخت. پیغمبر جبل ذوعینین را از نظر موقعیت نظامی اش مورد مطالعه قرار داده و تمام اطراق و جوانب آنرا از نظر شرائط جنگی بررسی مینمود؛ اما گهان نگاهش در نقطه‌ای متوقف شد، همانجا که کوه شکافی برداشته و راهی طبیعی بصورت دره بوجود آورده بود، این دره ساده که نمی‌توانست در مواقعي عادي دقت کسی را جلب کند، در آنروز و در آن شرائط خاص سخت پیغمبر را بخود هشقول کرد؛ آیام مکن نیست که دشمن از شکاف این کوه استفاده نموده؛ و صفواف جبهه اسلام را از پشت سر مورد حمله قرار دهد؟ جواب مثبت بود. اثنانی و مطالعات فرنگی

پیغمبر بالا فاصله برا ای پیش گیری از این خطر بزر گ ک احتمالی پنجاه نفر را تحت فرماندهی عبداللہ بن جبیر با آنجا روانه نموده و صریحاً دستور داد که از مرآقبت آن دره حتی لحظه‌ای غافل نمانند. و فرمود: چه ما شکست خوردیم و چه پیروز شدیم، شما از جای خود تکان نخورید و در صورت پیروزی، سهم غنائم شما محفوظ خواهد بود.

جنگ احمد شروع شد، سر بازان نیز و مند اسلام تحت رهبری فرمانده کاروان خود نیروی مهاجم را درهم شکست، بت پرستان مکه تاب

مقاومنت در بر این خدا پرستان مدینه را نیاورده و فرار کردند، سربازان فاتح اسلام مشغول جمع آوری غنائم شدند؛ نگهبانان دره که پیروزی جبهه خود را دیدند بطعم بهره گیری از غنائم، نقطه خطر ناک مأموریت خود را همانموده و بسوی میدان سر ازیر گردیدند، فقط عبدالله مانده باشد و یادوازده نفر نگاه دشمن بدرا بی نگهبان افتاد، موقعیت حساس نظامی آن افوردی درک کرد، خالد و عکمه با دویست تن سرباز؛ راه دره را در پیش گرفته همینکه بعد الله وده نفر همراهان باقیمانده او برخوره کردند با یک حمله سخت تمامی آنها را کشت و بدون اینکه با مانع دیگری برخوره کنند، از پشت سر لشکر فاتح اسلام را، بسختی مورد حمله قراردادند، صحنه جنگ با این حمله ناگهانی و غیرمنتظره عوض شد سپاه اسلام در هم ریخت؛ ولشکر فراری دشمن بر گشت زد و خوره شدیدی در گرفت، همه شنیدند که یکی با صدای بلند می گفت پیغمبر کشته شد.

گرچه این خبر دروغ بود؛ ولی در تضعیف روحیه مسلمین و شکست آنها تأثیر فراوانی کرد؛ جنگ احتمالاً باشکست مسلمین و پیروزی بت پرستان مکه، پایان یافت.

* * *

این سخن داشت کم کم شایع میشد، چرا شکست خوردهم؛ مگر ما پیرو حق نیستیم، و مگرنه این است که حق همیشه باید پیروز باشد. و می گفتند هل لذامن الامر شیء، قرآن: آل عمران: ۱۵۴ مسلمین، از این شکست غیر منتظره میدان احمد؛ دچار تعجب

شده و میگفتند «لو کان لنا من الامر شیء ما قتلنا ههنا»؛ آل عمران ۱۵۴ اگر برای ما امتیازی میبوده، اینچنان در میدان احمد کشته نمیدادیم، آنها کمان میکردند که چون مسلمان بوده و پیرو حق میباشند؛ بر خدا لازم است، که بدون هیچ قید و شرطی، ولو اینکه عوامل ظاهری برخلاف جریان فتح باشد، فاتح شده و در هیچ میدانی شکست نخورند. آنها از خداجنین انتظاری داشته و میخواستندتا در پرتو اسلام بنوائی رسیده و نابرد رنج گنج نصیبشان شود، و چنین فکر میکردند که چون اسلام دین حق است لذا آنها همیشه در میدان های جنگ پیروز خواهند بود و این بر خدا است که علی رغم تمام علل و اسباب طبیعی، اسلام را همیشه سر بلند و پیروز گرداند.

این طرز تفکر، طرز تفکر مردم جاہل و نادانی است که از حساب علل و اسباب طبیعی غفلت نموده و از ناموس بزرگ علیت که در تمام شئون گیتی جاری است بیخبرند؛ مردم نادان عصر جاہلیت نیز طرز تفکر شان همین بود، و مسلمین شکست خورده احمد نیز که خود وسائل شکست را با ترک نگهبانی دره فراهم نموده و در عین حال انتظار پیروزی را هم داشته اند، این درس را از مکتب تاریک دوره جاہلیت و عصر نادانی بشر گرفته بودند «یظمنون بالله غیر الحق، ظن الجahلية-قرآن مجید»

آری انتظار پیروزی اسلام بدون تهیه وسائل پیروزی، آنچنان انتظار بیجا و بچه گانه ایست که تنها مردم جاہل و نادان میتوانند بچنین انتظاری دل خوش باشند.

* * *

راستی که چگونه تاریخ در شکل‌های مختلفی تکرار می‌شود، امروز هم مسلمین انتظار پیروزی نهائی اسلام را دارند، و منتظرند، تا پرچم اسلام در شرق و غرب عالم باهتزاز درآمده و جهان در پرتو این آئین بزرگ بسعادت برسد.

آری فقط همین، هرچه هست صرفاً تا مرز انتظار و توقع است، چشمنشان با آسمان است تا بلکه از ماوراء ملکوت آسمانها است غیبی بدر آمده و علیرغم تمام بی حالیهای مسلمین، اسلام را جلو ببرد کوته فکری چقدر و نادانی تا چه اندازه.

در عصر سفینه‌های فضائی و در قرنی که کاخ دانش بشری تمام قدرت و پیش روی خود را هر هون نظام قطعی عالم و ناموس بزرگ و عمومی علمیت می‌داند، فرزندان اسلام منتظرند که بدون حساب و علیرغم تمام قوانین طبیعی ای که خداوند در نظامنامه عالم آفرینش و اجتماعات قدرت بشری تثبیت فرموده، جلو رفت و باید که دنیا افسردگی و بیحالی که بر آنها مسلط است، بر جهان مترقب امروز بشر مسلط شوند.

راستی که چقدر شرم آور است که پیروان مکتب «لیس لانسان الاماسعی»، در عصر علمی امروز از این ناموس بزرگ اخلاقی و اجتماعی که مظہری از مظاہر قانون عمومی علمیت است غفلت نموده، و بدون هیچ قید و شرطی، انتظار پیروزی اسلام را داشته باشند، اجازه دهید که مقدمات را هرچه کوتاه تر نموده و خیلی سریع وارد اساس مطلب شوم.

باید خیلی صریح و قاطع این مطلب را بگوئیم که پیش روی اسلام جز در پرتو یک سلسله تبلیغات صحیح و مؤثر یکه هبتنی بر تشکیلات آبرومند و مجهزی باشد، میسر نیست

درجازدن، و احياناً عقب گردیده بوط بنقص کادر تبلیغاتی ماست
نقص کارها در یکجا و دو جا ودهجا نیست !! .

آیا ما در همین داخله کشور بوظیفه تبلیغاتی خود عمل نموده
وصد در صد معارف این دین را بطبقات مختلف رسانده ایم. من خود
یکی از دهات همین کشور را دیده ام که ظهر روز ۲۱ ماه رمضان
بنام علی بن ابی طالب نهار میداد. و بیچاره از حکم الهی (روزه) در این
ماه بی اطلاع بود !! آیا مسؤول این جهل مردم کیست !! .

مگر در همین کشور نیست که یک عدد قابل توجهی از جوانان
فضل و درس خوانده‌ما؛ بدین، بصورت یک هیولای خرافی نگاه
نموده، و آنرا وسیله تخدیر اعصاب مردم می‌دانند، و آیا ماتوانسته
ایم که روی منطق علم و برهان دنیا پسندی این مغزها را افتاد نموده
و خلاصه فکری آنها را پر کنیم .

چقدر این حقیقت تلخ است که عدد بیشماری از برادران سنی
هاتا کنون حتی نام شیعه را نشنیده و بطور کلی از عقائد پاک آسمانی آن
بی اطلاعند؛ و این بسیار جای بدینختی است که ماهنوز نتوانسته ایم
موجودیت خود را تنها بجهان اسلام معرفی کرده و افکار آنها را نسبت
به خود روشن سازیم .

و آیا ما توانسته ایم که رسالت جهانی پیغمبر را بدنیا ابلاغ

نموده و قرآن اورادر معرض قضاوت فکری دنیای علمی عصر بگذاریم؟ و آیا دنیای علمی امروز که تا اندازه‌ای بدون تعصب بدنبال بهترین قوانین حقوقی برای اداره بشریت می‌گردد، از قوانین اسلام با خبر است، و می‌داند که یک گنجینه بزرگ آسمانی بنام قرآن هم در روی کرده ارض وجوددارد؟ فقطعاً جواب منفی است !! .
و آیا مسئول این منفی بودن جواب کیست ؟

بجز روحانیت و بجز حوزه‌های علمیه ؟ !

تا کمی باید گفت که نظم مادری نظمی و تشکیلات م-ا در بی تشکیلاتی است و آیا موقع آن نرسیده که روحانیت و مجتمع علمی اسلامی، تجدید نظری در اوضاع تبلیغی خود نموده و تشکیلات آبرو- مندی بمنظور گسترش دادن اسلام ازراه تبلیغات بوجود آورند .
ما معتقدیم که چنین تشکیلاتی لازم است ، و قبل از همه چیز لازم است سازمانی فقط بمنظور پرورش مبلغ ؛ آن چنان مبلغی که آشنا بشرط فعلی دنیا باشد ، بوجود آید . و این تشکیلات باید در سه جبهه بصورت خستگی ناپذیری مشغول فعالیت شود .

۱- جبهه داخلی

تبلیغات داخلی کشور فوق العاده ناقص و احیاناً در پاره ای موارد نه تنها دارای حسن اثربخشیست بلکه دارای عکس العمل فوق العاده بدی نیز می‌باشد ، بر حوزه علمیه قم و زعماً عالیقدر روحانی آن لازم است که بنام نجات اسلام از این ورشکستگی تبلیغاتی ، فکری نموده و مساعی خود را در راه پرورش یک عدد همبلغ که بمنطق علمی عصر هم

مجهز بوده باشند بکار آندازند، و علاوه بر این باید باین واقعیت اقرار کرد که برای تبلیغات داخل کشور تنها دستگاه منبر و مجالس موجوده وعظ و تبلیغ کافی نیست، روح مردم در مقابل مجالس تبلیغی کنونی حساسیت خود را ازدست داده

وازانه های مهمتر آنکه شاعر فعالیت مجالس تبلیغی کنونی تا يك حدود معین و سروکارش تنها بایک طبقه خاص است، در صورتی که دین تنها برای همان عده نازل نشده این نوافص ایجاب می کند که زعماء روحانی ما در اوضاع تبلیغاتی داخله کشور تجدیدنظری نموده و با بر نامه های تازه تبلیغاتی؛ جهشی را که خیلی لازم است در این کادر ایجاد کنند.

۴. جبهه خارجی اسلامی

ما احتیاج بیک عده مبلغ متخصص داریم که بتواند شیعه را در سائر ممالک اسلامی معرفی نموده و این شکاف عمیقی را که بین شیعه و سنی بوجود آمده است از بین ببرند، این دو دستگی و این تباعد و نفاق تنها در اثر این است که مادرست بطریز تفکر یکدیگر و اقف نیستیم، برادران سنی ها درست بعقاید شیعه چه در باب اصول و چه در باب فروع و اقف نیستند، بر ما لازم است که برای ایجاد وحدت و اتحاد ملل اسلامی برنامه کار خود را از معرفی شیعه شروع کنیم و بدیهی است که برای اینکار، احتیاج بیک عده مبلغ متخصص داریم که با روش همینی این وظیفه حیاتی اسلامی را انجام دهند، و من خود که چند ماه قبل در کنگره اسلامی فلسطین شرکت کرده و بی اطلاعی عجیب برادران

مسلمان سنی را نسبت بشهیعه با چشم خود دیده ام متوجه هستم که این کار تاچه اندازه ضروری بوده و مهتر آنکه تاچه اندازه هم ثمر بخش می باشد .

برای ایجاد اتحاد اسلامی و تقارب بین مسلمین چاره ای جزاً جراء
برنامه های فرهنگی مذهبی نیست ؟ ها باید فرهنگ علمی و مذهبی
خود را هرچه روشنتر و صریحتر بسائز برادران اسلامی خود عرضه
نموده ، واز این راه فعالیت های خائنناهه مستعمرین غرب را که برای
ایجاد نفاق و دوئیت سر سختانه فعالیت می گند خنثی سازیم .

۴- حیله خارجی غیر اسلامی

رسالت جهانی پیغمبر را ما فراموش کردیم ، و حتی در فکر
این هم نیستیم که سری از خانه خود در آورده و دنیای وسیع و بزرگی
را که هر روز گمامی وسیع بجهلو میروند بنگریم ، روحانیت برای
تبليغات جهانی اسلامی هنوز قدم قابل توجهی جز فرستادن چند
نماینده بخارج بر نداشته . عرضه کردن اسلام به بشریت از وظائف
اولیه و قطعیه روحانیت است ، دنیای مسیحیت برای هر گوشه ای از
دنیا کشیش متخصص تربیت نموده و تنها در سال ۱۹۶۱ یعنی سال
گذشته ۲۱۵۰۰۰ از این مبلغین متخصص مسیحی در سراسر جهان مشغول
فعالیت بوده اند ، آری سفر ای واتیکان بدون این که دارای سرمایه علمی
و مذهبی قابل توجهی باشند تمام گوش و کناره ای جهان را زیر پا
گذارده و هرچه بیشتر رو برو با عدم موفقیت می شوند بیشتر گوش
می گند .

ولی اسلام

مبلغین ما تابحال بسیار کم قدم از چهار دیوار کشور بیرون گذاشته واز زحمت و مشقت سفر را در راه رسالت جهانی پیغمبر بر خود هموار نموده اند و اصولاً با کمال تأسف باید گفت که روحانیت برای اینکار ضروری تشکیلاتی ندارد. ولی افق روشن است افکار تکانی خورده، کم و بیش نفهمهای امید بخشی در محافل روحانی شنیده میشود، امیداست که هرچه زود تر این محافل شجاعتی نشان داده و قدمهای وسیع و مؤثری در این جبهه‌های مختلف بر دارند و پیشنهاد می‌کنیم که هرچه زود تر سازمان مخصوص پژوهش مبلغ را تشکیل داده و این خلاصه‌بزرگ مذهبی را از بین بپرسد.

بامید آنروز دقیقه شماری می‌کنیم واز خدا میخواهیم که پیشروان روحانیتر از در راه انجام هدفهای عالی جهانی خود موفق بدارد.

برادری اسلامی:

لاوراس ای. ارون میگوید:

برادری اسلامی که مسلمانان بجهان معرفی کرده اند؛ یک برادری واقعی است؟ و درین مدل اروپائی چیز تازه‌ایست. نمیدانم آیا آنطور که مسلمین سوریه نسبت بمسلمانان ایران احساس برادری میکنند، مسیحیهای سوریه نسبت به مسیحیهای ایران احساس میکنند؟!

(یعنی در برادری اسلامی مرز و ملیت ملغی است و هر فرد مسلمان، نسبت به برادران مسلمان خود در هر گوش دنیا که باشند احساس محبت و برادری میکند. برخلاف مسیحیها).